

רב אשי אמר: "אוכלת" היינו תשמיש, ואפילו אם הוא גמל או ספן שאינה חייב בעונה פעם בשבוע, מכל מקום כיון שמשרה אותה על ידי שלישי, צריך לפוקדה מלילי שבת ללילי שבת.⁽⁵⁾

ומקשה הגמרא מהלשון דתנן במשנתנו: "אוכלת" עמו לילי שבת!

בשלמא למאן דאמר "אכילה ממש", היינו דקתני "אוכלת".

אלא למאן דאמר דהיינו "תשמיש", אמאי נקט "אוכלת"!

ומתרצת הגמרא: לישנא מעליא היא [לשון נקיה היא]. וכמו שמצינו דכתיב: "אכלה [זינתה] ומחתה פיה, ואמרה לא פעלתי און".

מיתביי מהא דתניא: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אוכלת עמו בלילי שבת, ושבת ביום!

בשלמא למאן דאמר "אוכלת" היא אכילה ממש, היינו דקתני "ושבת".

אלא למאן דאמר "אוכלת" היינו תשמיש, תיקשי: וכי תשמיש בשבת ביום מי איכא?!

והאמר רב הונא: ישראל קדושים הן, ואין משמשין מטותיהן ביום!?

ומשנינן: האמר רבא: בבית אפל מותר.⁽⁶⁾

שנינו במשנה: ואם היתה מניקה פוחתין לה ממעשה ידיה ומוסיפין לה על מזונותיה:

דרש רבי עולא רבה, אפיתחא דכי נשיאה [על פתחו של בית הנשיא]:

אף על פי שאמרו: אין אדם זן את בנו וכנותיו כשהן קטנים —

אבל זן האב את בנו ואת בנותיו כשהן קטני קטנים, וכופין אותו על כך.⁽⁷⁾

ומפרשת הגמרא את דברי עולא: עד כמה קרויים הבנים קטני קטנים שיהא חייב אביהם לזונם?

נחלקו בדבר הראשונים, הביאם הר"ן, וראה גם בריטב"א.

5. תוספות.

וכתב הריטב"א, שמסתבר כי אף למאן דאמר "אוכלת ממש", היינו שצריך הוא גם לאכול עמה מלבד עונה. ראה שם.

6. מסוגיא זו הוכיח המגן אברהם [סימן רמ] שיכול הוא לשמש בבית אפל לכתחילה, והיינו מדקתני ואוכלת עמו לילי שבת ושבת, ומוקמינן לה בבית אפל.

ואולם ראה בריטב"א כאן, שכתב: איכא

למידק, נהי דמותר לעת הצורך, למה מחייבו רבן שמעון בן גמליאל בכך?!

ויש לומר, דמיירי בטיילין או בפועלין שעונתן שתיים בשבוע, וסבר רשב"ג דאע"ג דקבלה עליה להשרות על ידי שלישי ושתהא אוכלת עמו בלילי שבת, אין לו למעט מעונתה כל מה שאפשר ונותן לה שתי עונות לתשמיש לילי שבת ושבת; וכך כתבו הרמב"ן והרשב"א, וראה בגמרא לעיל נו א, ומה שנכתב בהערות שם.

7. תוספות.